

FOLK OG LAND

NR. 22 — 15. ÅRGANG

LØRDAG 29. OKTOBER 1966

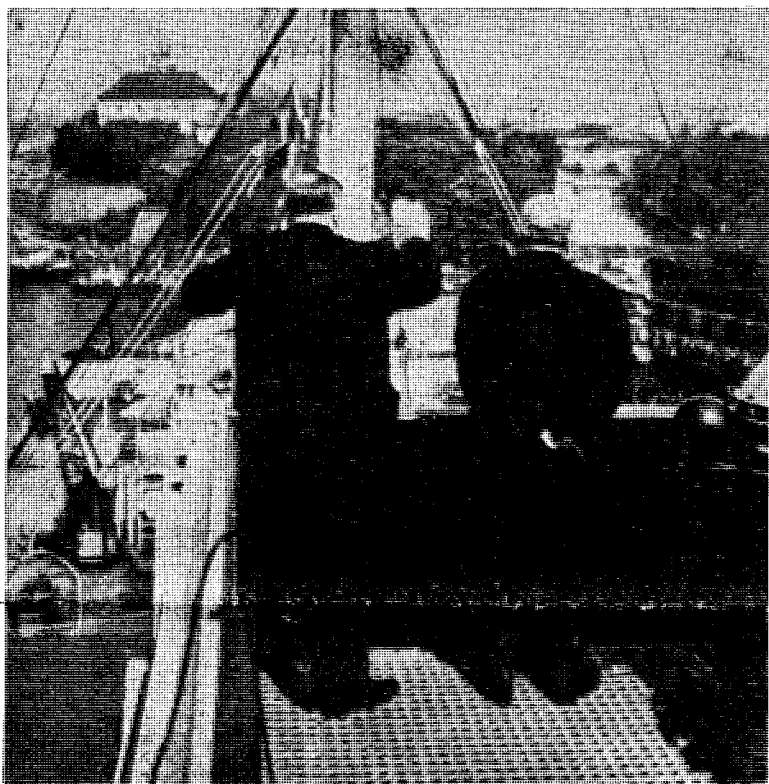
LØSSALG 1 KRONE

Sverre Aastorp,
Seildukagt. 5,
0 s 1 0 5

ALEXANDER LANGE:

C. J. Hambros barbering av heltesagaen

«DAGBOKSBLADE» OGSÅ EN SENSASJONELL AVSLØRING AV EGEN BLODTØRST. HANS PAROLE: DØDSSTRAFFEN MÅ VEDTAS NU. OM ET ÅR ER DET FOR SENT.

Hambro vender tilbake til Norge sammen med Nygaardsvold i 1945 — og satte seg som hovedoppgave å få drevet igjennom dødsstraffen.

Ved siden av prost Hedems skrifter — blant andre — er det i de senere år neppe utgitt så blodstigende skrifter for de ansvarlige for Norges ulykker i logisk forbindelse med 9. april 1940 — som Jon Skeies «Landssvik», Paul Hartmanns «Bak fronten» og C. J. Hambros «Dagboksblade og aktstykker til regjeringdannelsen i 1945», utgitt på Gyldendal 1964. Det blir i boken skremmende klart at noen ganske få her i landet bestemmer bak nedrullede gardiner og — som man ser — ikke sjelden på fester for offentlige midler — når forbrytelser skal kalles landsgavnlige handlinger — og når landsgavnlige handlinger skal kalles forbrytelser.

Når begynner opinionsfabrikantene å efterlyse kriminaliteten og lovforakten i det privilegerte toppskiktet her tillands?

Arnulf Øverland har pekt på utviklingen i et foredrag 15. april 1964. Vi siterer litt fra **Dagbladets** referat: Vi kaller vår nuværende stats-

forfatning demokratisk. Det er den ikke. Den er oligarkisk, fåmannsstyre. Vi går til valg tror vi. Og stortingsmennene kaller seg folkevalgte. Det er de jo ikke. De er nominert på nominasjonsmøter, hvor (et meget) beskjedent antall partifeller nominerer sine kandidater. . .

— — Selv **Aftenposten** turde 9. sept. 1964 «forstå årsaken til det raseri som oppstod. Dagboken har en åpenhjertig og stundom frekk karakteristikk av situasjoner og personer, som går langt utover hva mange mener hører til god folkeskikk i det offent-

«Jeg snakket med Terje Wold - >>

lige liv på høyeste plan.»

— Ja, parolen er den dag idag: La oss dekke over humbugen og våre egne misgjeringer så lenge det går. Det er psykologisk interessant hvorfor Hambro ikke i ett og alt vil delta i denne idrett. Vi gir herved ordet til hans og andres blodtørst i **Dagboksblade**:

4. juni.

— Jeg uttalte at jeg var helt enig i at Regjeringen trådte tilbake fordi det nu var dem som hadde vært hjemme og levet selve landets liv, som overtok regjeringmakten. Hjemmefrontens folk spurte hva dette storting skulle behandle og hvor lenge det skulle være sammen. Jeg svarte at det iallfall måtte behandle loven om første stortingsvalg og om første kommunevalg, og at man visstnok også burde behandle anordningen om **dødsstraffen**.

Det ble en debatt om dette, opplyser Hambro. Han fortsetter: Man var engstelig for at det skulle gripe forstyrrende inn i rettergangen. Jeg sa at av den grunn mente jeg saken burde fremmes som hemmelig inntil loven var vedtatt. Da måtte selvfølgelig hele debatten offentliggjøres. Men jeg mente at både en aktor og en dommer var vanskelig stillet hvis de skulle nedlegge påstand om og idømme dødsstraff i kraft av en provisorisk anordning som ikke hadde fått en bekreftelse av Stortinget. Både Solem og Arntzen erklærte seg enig i det.

Høyesterettsdommer Ferdinand Schjelderup var den tredje rettergangsdeltaker i okkupasjonsoppgjøret som møtte sammen med Hjemmefrontens ledelse på dette møte og derved brøt lovens regler om dommereshabilitet.

8. juni.

Hadde møtet i presidentskapet om formiddagen og drøftet i første rekke praktiske spørsmål i forbindelse med Stortingets sammentre-

(Forts. side 6)

Menneskelighetsdommerne fra Nürnberg viser sin menneskelighet

Appell fra Rudolf Hess' hustru og sønn om den fortsatte grusomhet mot den 72-årige gjenværende Spandaufange.

Fredens fange: et kvart århundre bak gitteret

20 fangevoktere, 32 vakt-soldater, en offiser, 17 sivilansatte, fire allierte leger, en fransk kapellan har i de siste tyve år vært satt inn for å bevokte dem som ikke ble dømt til døden av seierherredomstolen i Nürnberg. De siste år var det: Albert Speer,

Hambro er ikke hyggelig mot Paal Berg heller —

tidligere tysk rustningsminister, 60 år gammel, Baldur von Schirach, tidligere Reichsjugendführer og Gauleiter i Wien, 59 år gammel. De er nu løslatt etter å ha sonet 20 års fengsel med tillegg av varetektstiden. Den siste Spandaufange er den 72-årige Rudolf Hess, Hitlers tidligere stedfortreder som partifører. Han ble dømt til livsvarig fengsel i Nürnberg skjønt han aldri har vært noen krigsforbryter. Tvertimot satte han livet på spill for å redde de europeiske folk fra fortsatt selvødeleggelse.

Det snakkes mann og mann imellom om at grunnen til at han ennå ikke er løslatt er frykten for hva han kan komme til å avsløre. Det berørmelige «Amnesty International» som stadig får slik god presse også i Norge tier naturligvis nu. Hess er jo en hvit mann, skriver vår svenske kollega FRIA ORD —

(Forts. side 6)

Friheten flammer i Nord-Norge

«Lofotposten» bragte forleden en artikkel om en lektor ved Bodø lærerskole, Olav Hoaas, «som ikke la det minste skjul på sine nazistiske sympatier, han er også tilhenger av apartheidpolitikken i Sydafrika. Han anser seg selv som en rakrygget og rasekultivert nordmann.» Nynazister er for bladet ikke noe nytt. Men dette er alvorlig. «Vi vil ikke påstå at lektor H. benytter seg av sin stilling til å påvirke sine elever, men... han har anledning til det. Denne påstand blir bekreftet av en nordnorsk skolemann, rektor T. Horsberg i Mosjøen.» Vesterålens Avis har hatt et innlegg, hvoretter Hoaas var 9 år i 1945. Departementet «får avgjøre om han er skikket til å undervise i norske skoler. Vi har bare gjort oppmerksom på en utvekst innen vårt skolevesen som vi finner intet mindre enn skammelig.» Så vidt «Lofotposten». I samme nummer sier ekspedisjonssjef Tønnes Sirevåg i Undervisningsdepartementet at han «personlig tar avstand på det bestemtteste fra den holdning lektor O. H. i Bodø legger for dagen... En lærer kan påvirke sine elever... ved hvilke meninger han har.»

En leser har sendt dette til «Lofotposten»:

«Om ansvar og kultur

Jeg leser den interessante Lofotposten nokså regelmessig; men da jeg 7. oktober hadde lest under noe som het «Kultursiden», redaktør Petersen, spaltist «rarp» — Deres «skammelige betraktninger om en lektor i Bodø, slo jeg faktisk om til 1. side for å se om jeg hadde fått et organ for kommunistene eller SF i hende. Hvoretter jeg gikk bort i min boksamling for å se om det var kommet noen lovendring i Grunnloven av 17. mai 1814. Men nei, det sto fremdeles i § 100 at «fremmede ytringer om en hvilken som helst gjenstand ere Enhver tilladte.» Såvidt vites er det ikke kommet noen separatlov for Nord-Norge for kulturliv eller personfølgelse heller, slik som for skatter.

Jeg husker at Lofotposten gikk løs på russerne for deres behandling av Zhivago, på Tito for meningstvang mot Mikailov (var det ikke det han het) og på Verwoerd for det samme overfor Luthuli. Men personfølgelse og meningstvang i Norge er det altså noe helt annet med — bare du, ikke jeg? Det synes meg å være en form for Apartheid som sosialt, moralsk og nasjo-

nalt er langt farligere og i høyere grad fortjener påtale enn f. eks. offentlige reiser fra Nord-Norge for fylkesmann og ordførere m.v. til det varme syden for vitaminervervelse og hyttekjøp.

Enn mer uforståelig er det at Sirevåg i departementet — som såvidt erindres inntok en saklig og fornuftig innstilling til et lignende forsøk på personfølgelse og meningstvang mot en lærer i Trøndelag for et års tid siden — nå tar avstand fra en lærers, «holdning», dvs. hans meninger — jeg går ut fra at det ikke gjelder noe annet. Er det ikke samme meningfrihet Loke som for Tor i dette land, for lærer som for fylkesmann, ekspedisjonssjef, redaktør eller prest? For en mann i Bodø, som for en i Svolvær?

Vi får håpe at dette forstemmende intermesso får en for tilhengerne av meningstvang like pladask og pinlig avslutning som for de ukollegiale og demagogiske lærere i Trøndelag i fjor.

A propos **Apartheid**. Jeg leste nylig en beretning av en svensk lege som var kommet tilbake til Sverige etter et opphold i Sydafrika. Forholdene var nok ikke så enkle som han hadde tenkt seg — det synes å være noe de fleste kommer til etter å ha oppholdt seg der. Et stort moderne sykehus legen besøkte — ca. 1/3 av legene var sorte, men negrene selv ville helst behandles av hvite leger — hadde sitt hovedbelegg bestående av negre som var lammet over halve kroppen for resten av sitt liv. Ofre for en ikke sjelden foreteelse: Uvennen eller offeret blir grepet av en flokk, noen bøyer ham forover med tvang, mens en annen stikker ham på et bestemt sted i ryggraden, så halve kroppen blir lammet. Så lar man ofret ligge, og stikker av. Legen forsto at de hvite ikke var særlig lystne på — på det nuværende utviklingsstadium — å overlate samfunnet til de sorte.

Det fortaltes en historie for noen år tilbake, da Kennedy oppnevnte en egen reisende Afrika-ambassadør, «Soapy Williams», som dernede holdt en noe naiv tale om at de hvite måtte overlate landet til det sorte flertall. Da reiste en gammel boer seg nede i salen og sa omtrent som så: «Det er ingen opprinnelige beboere her i Sydafrika hvor De står. De få hottentotter og buskmenn som var her er dødd ut. Mine og våre forfedre har dyrket opp dette tom-

Krigføringsproblemet - -

(Forts. fra side 7)

med svastikaen på Vardøyhus festning» (iflg. tysk marineattasjé Schreiber 1946).

Også det norske kystvern ble stillet under tysk ledelse (iflg. Opland Arb.blad). Demobiliserte soldater ble sendt fra ikke-okkupert til okkupert område⁶⁾. Forsøk på å reise til England ble forhindret. Dette skyldtes ikke mangel på skipsrom. En vesentlig del av den verdifulle handels-tonnasje som ville vært av stor betydning under eventuell fortsatt norsk krigføring ble etterlatt i Norge. Hvis det hadde vært meningen å fortsette krigen, ville uten tvil en rekke norske officerer fulgt med til England⁷⁾, eller holdt seg på fri fot for snarest mulig å følge etter dit. Dette måtte anses som en selvfølgelig plikt for alle som var ubundet av æresord og var av den oppfatning at Norge fortsatt var statlig krigførende.

⁶⁾ D/S «Finnmarken» gikk fra Tromsø til Trondheim medio juni 1940 med dimitterte officerer og menige før tyskerne kom til Tromsø.

⁷⁾ J.L., side 67: «Hvis man ikke anså krigen for faktisk avsluttet, savner det formentlige sidestykke i historien at den militære øverstkommanderende med statsmaktens samtykke frivillig har overgitt seg til fienden på et tidspunkt, da det forelå muligheter for flukt.»

Det har vært anført at denne overgivelse skulle symbolisere at krigen fortsatte. Det er imidlertid betydelig mer nærliggende å oppfatte den som *bevis* på det stikk motsatte forhold.

Det er på det rene at forsvarssjefen i skriv av 3. mai 1940 til regjeringen — altså vel 1 måned før kapitulasjonen — fremholdt at man ikke burde «gi seg.» Samtidig fremholdt han imidlertid også at hvis de allierte vestmakter trakk seg tilbake, ville Norge være militært maktesløst overfor Tyskland. Etter 3. mai kan det ikke sees at han overfor regjeringen har fremholdt at krigen burde fortsettes, tvertom.

FOKORTELSER.

«Justus Lex»: «Var Norge faktisk og rettslig i krig etter 10. juni 1940?» — J.L.

Undersøkelseskommissjonens innstilling, bind 2 — U.K. II.

Undersøkelseskommissjonens innstilling, bilag 2 — U.K. 2.

Stortingstidende — S.T.

me land gjennom hundrevis av år. De negre som er her er vandret inn fra nord, for å søke arbeid i det land vi har bygget opp — bedre betalt arbeid og under bedre velferdsforhold enn noe annet sted i Afrika. Forfedrene våre kom

FOLK OG LAND 1967

Hjelp oss å sikre utgivelsen også i vår sekstende årgang!

Vi nærmer oss års ende igjen — bladets femtende årgang — og må samle de økonomiske krefter til den sekstende, som vi håper å kunne gjennomføre på samme måte som inneværende år trass i de sterkt økende utgifter på alle kanter som inflasjonen fører med seg. Blant annet har de store lønnsreguleringer i hele Norges land naturligvis straks ført til enda sterkere økning i utgiftene. Vi synes ikke vi godt kan legge på de nominelle bladpenger av hensyn til de lesere som liten råd har, men det sier seg selv at det ikke er mulig å dekke våre utgifter til det antall numre vi nu sender ut med bladpengene alene. Vi er nu som før avhengig av at de som har anledning til det yder oss økonomisk støtte i tillegg til de vanlige bladpenger. Kommende år vil vi etter

utgiftsøkningene være enda mere avhengig av slik støtte enn tidligere og vi håper derfor på at riktig mange vil finne anledning til å betale litt mere enn de gjorde dette år. Vi ville jo ikke be om det hvis det ikke var nødvendig, så hvorledes den fremtidige drift skal arte seg ligger helt i våre abonnenters hender.

En leser og hører om «avisdøden» overalt. Siden så mange av dem som vakt burde være har sviktet, så er det faktisk et mirakel at vi har kunnet holde det gående i femten år. Dette mirakel er det vår trofaste og offervillige leserkrets som har æren for. Vi regner da også med den i året som kommer.

Det er vedlagt dagens avis en giroblankett for abonnementsfornyelse som vi ber våre lesere gjøre bruk av, helst så snart som mulig.

Offentlig råttenskap?

Et spørsmål til NRK og dets sjef Ustvedt

Det ble satt i gang franskundervisning i TV. Det er visstnok første gang språkundervisning er lansert på denne måten.

Men det har vært gjort i Radioen (Kringkastingen) før, og med de samme problemer.

Det er som hjelpebok nå lansert «Fransk i TV» av Gyldendal, 200 sider for hele kr. 27,50. Den ble revet bort på kort tid — og Gyldendal arbeider nå under høytrykk med nytt formentlig kjempeopplag. En vanlig pocketbok med slike opplag ville kunne selges for 5 kroner, maximum 5—8. Det avhenger av opplaget, men med minimum 20 000 i opplag ville 5 kroner levne en bra fortjeneste. Formentlig er opplaget adskillig større.

Vårt spørsmål til Kringkastingssjefen er dette: **Hvordan fremkommer slike monopol på Kringkastings- og TV-lanserte bøker?**

Legger herr Ustvedts organisasjon, d. e. STATEN, dette fram til offentlig anbud (til norske forlag) med anmodning om billigste pris (gjerne slik at forlaget tar risikoen

på opplagets størrelse — det spiller jo mindre rolle når man uten tillegg kan la satsen stå i flere måneder med henblikk på nye opplag)? Eller er det bekjentskaper, kameraderi — med dermed følgende muligheter for allslags korrupsjon og taskespilleri — som er bakgrunn for slike publikasjoner?

Vi mener det er av offentlig interesse å få en redegjørelse fra herr Ustvedt om dette. Gyldendal Norsk Forlag har såvidt oss bekjent ikke i noen vesentlig grad medvirket til å motvirke de generasjonen i Norge, (jfr. Myklefortjenesten), og det skulle heller ikke være noen statsoppgave å medvirke til økonomisk underbyggelse av de store pensjoner og godtgjørelse til dets direktør Harald Grieg, slik det fremgår av Gyldendals siste innkallelse til generalforsamling at det er en vesentlig oppgave for firmaet å ta stilling til.

Vi ber om svar.

Hallvard Eikram

Brutus Borten

Jeg har med stor interesse merket meg såvel leserinnlegg som ledere i FOLK og LAND om NS medlemmers lodd i valgskålene. Vi og våre familier representerer virkelig en så betydelig folkegruppe, at det er teoretisk mulig å vippe regjeringen overende.

Vi har i grunnen satt vårt håp om hjelp til sosial opp-

hit før Deres forfedre hadde oppdaget Amerika. Dra De nå tilbake til Deres Amerika og overlat det igjen til indianerne, så kan De igjen komme hit og gi gode råd til boerne.»

Kanskje burde vi nordmenn gi Nord-Norge tilbake til kvæner, finner og samer før vi ga boerne gode råd?»

M. A. Aa.

(Forts. side 3)

FOLK OG LAND

UAVHENGIG POLITISK PUBLIKASJON

Redaktører:

ODD MELSON, ansvarlig

ALEXANDER LANGE

Meningsjakt i en krisetid

Så går losen igjen i dette vårt velsignede, demokratiske land hvor det er menings- og yttringsfrihet for pornografer av alle kategorier, for venstredradikal nihilisme av enhver avskyngning, og for samfunnsnedbrytende tullballeri ført til den ytterste konsekvens. Men ikke for angrep på den store og forferdelige massetoskeskapen som den norske presse og de norske partipolitikere har skapt i et grundig hjernevasket folk.

Igen er det en skolens mann som er jaget vilt for sine meningers skyld, fordi han sier det som så mange, mange mener i sitt hjerte, men ikke våger å si. Slik som ingen heller våget å si at keiseren ikke hadde klær på.

En lektor ved lærerskolen i Bodø har skrevet noen artikler i en lokalavis, som pussig nok har vært frisinnnet og modig nok til å gi ham spalteplass, og straks er pressens kobbelt av nydemokratiske harehunder på pletten, denne gang med selveste ARBEIDERBLADET i spissen. Losen går lystig og man håper snart å kunne drikke tot-supen. Selv Kirkedepartementets ekspedisjonssjef, som i affæren med Namsoslektoren dog våget å forsvare selvsagte demokratiske rettigheter, faller unna for skrålet og makten på Youngstorvet og lader sin hagle for å delta i jakten.

Vi vet ikke hvordan det kommer til å gå med Bodølektoren i et så bomsikkert demokrati som det norske, bevoktet av slike nydemokratiske ildsjeler som herrene i ARBEIDERBLADET, DAGBLADET og VERDENS GANG, og det er heller ikke spekulasjoner over det som er denne artikkels formål.

Lektoren i Bodø har tatt til orde mot den norske negergalskapen som nu beveger seg på randen av hysteriet, og har tatt i forsvar våre hvite rasefeller i Sør-Afrika som kjemper for å bevare det land de har bygget opp mot det jungelbarbari man vil påtvinge dem. Han bruker uhyre sterke ord, noe som naturligvis ikke gagnar hans sak og som lærer for vorde lærere burde han vite at de sterke ord ofte er de svake. Men på den annen side er det forståelig at det kan flyte over for noen hver når en ser det motbydelige offentlige hykleri omkring de svarte såkalte utviklingsland.

Det foreligger oppgaver fra en FN-kommisjon som viser at verdens folketall øket med 70 millioner siste år, mens produksjonen av fødemidler ikke steg. Alt idag sulter de folk i verden som mangler tiltak og energi til å livberge seg, og etter de nevnte beregninger ble det 5 pst. mindre mat til menneskene i foregående år. Fortsetter dette, og det er ingen grunn til å tro at de fargede rundt omkring i verden vil produsere mere mat enn de har gjort hittil etter at de ikke lenger har hvite til å tenke for seg og hvite til å sørge for at de arbeider istedenfor å ligge under palmetrærne, fortsetter dette, så er det et enkelt regnestykke hvor lenge det vil vare før det ikke er så meget å dele på at det er mulig å holde liv i alle.

Det er en rystende og bedrøvelig situasjon, som vi mener blant annet skyldes avkoloniseringen. Og det burde vel snart gå opp for noen av hver av våre tvetungede humanister at det iallfall ikke blir m e r e mat hvis også Sør-Afrika skal overgis i de svartes hender. Men hva en nå enn mener om dette, så kan nøden og matmangelen iallfall ikke avhjelpes ved store ord i norsk presse og ved pengeutpresning via skattsedlene. Negrene kan ikke spise norske kroner, ei heller industrivarer.

Problemet er da kort og godt dette: Strekker omsorgen for de svarte seg lenger enn til avisspaltene og skattsedlene?

Hewinoversettelsen

Det er så mange som spør oss når oversettelsen av Ralph Hewins' bok «Quisling — Prophet without Honour» kommer. Ved henvendelse til Store Bjørn Forlag får vi vite at en holder på å legge siste hånd på arbeidet, men at det på grunn av presset på trykkeri og bokbinderier før jul nok kan bli en mindre forsinkelse. En turde ikke love boken før i midten av november. Hvilket altså meddeles til de interesserte og til de mange som allerede har bestilt boken i vår Boktjeneste.

Brutus Borten

(Forts. fra side 2)

reisning fra Senterpartiet, men er blitt inntil margin skuffet over dets ledere. Som i Fjernsynets politiske spørretime torsdag den 13. oktober d. å. Senterpartiets to ledere, statsminister Borten og parti-formannen, Leiro, svarte kjapt og sterkt og med åpent blikk rettet mot de tre angripende spørre. Inntil dette overrumpelende spørsmål kom: «Aker Senterpartiet å gjenoppta Landssviksaken i Stortinget?» Forvirringen hos de to tilspurte var til å ta og føle på. Det var nærmest en ynke å høre hvor stemmene og blikkene mistet sin kjekket da de svarte nei til denne for vårt folks karskhet så viktige sak.

Statsministeren har jo et særdeles tillitsvekkende ytre, men skinnen kan bedra som det heter. Eller innebærer den viste påtagelige forlegenhet allikevel det håp, at de to ledere ikke representerer partiets oppfatning av landssvikoppjøret? Men inntil dette håp er blitt visshet, må mine slutningsord: «Også du min sønn Brutus» dekke min mening om såvel Senterpartiet som dets to representanter.

ABH

Strekker den seg så langt at herrene i ARBEIDERBLADET og DAGBLADET og deres borgerlige kolleger, med samt de fagorganiserte, hvis ledere er så opptatt av mere «utviklingshjelp», er villige til å bytte ordene og pengene om med den eneste innsats som kunne duge: den å faste et par dager i uken til å begynne med til fordel for negrene under palmetrærne? Naturligvis vil det ikke vare lenge det heller, så det blir snart spørsmål om enda større

Tempora mutantur

Eller da Hatledal krevde mobilisering 5. april 1940

Jeg ser at F & L 1. oktober i sin interessante artikkel «Til belysning av det store forræderi» igjen kommer tilbake på Kongens avvisning av mobiliseringen. Man hører det jo nu på alle hold — og at det skal være bekrefte-tet av 3 offiserer, L., W og L. — at Hatledal, generalstabs-sjefen, opp i all den forvirring som hersket i den norske udugelighet blant politikerne og på bakgrunn av de tydelige tegn, trusler og allierte krav som forelå gikk direkte til forsvarsmaktens øverste sjef, kong Haakon 5. april 1940 og forlangte mobilisering.

Men Kongen, fortelles det, satte seg bestemt i mot, og uttalte at han skulle også sørge for at det ikke ble bevilget det nødvendige til mobiliseringen.

På spørsmålet fra forsvareren i Quislingsaken 23. aug. 1945 om Generalstaben hadde bedt om mobilisering 4. eller 5. april, svarte så Hatledal, at han ikke ønsket å svare på dette uten å bli tvunget «fordi det er en annen part i saken også, og vedkommende har ikke anledning til her å komme frem med sine betraktninger.»

Det er en eneste person i landet som «ikke har anledning» til å møte som vitne, Monarken (og hans hus). Når Hatledal senere under vitneprovet forteller om sine henstillinger til Ljungberg, så kan det altså selvsagt ikke være Ljungberg han sikter til.

Var Hatledal i den stilling å måtte ta denne hemmeligheten med seg i graven, på samme måte som Ruge ruget over alt det for statsmaktene så pinlige — og tok det med seg i graven?

Er det bl. a. av denne grunn

sulteinnsats. Tilsnitt sultedøden.

Vil man ikke dette, så bør man anstendigvis tie stille. Da bør herrene isteden oppfordre vårt norske folk til å gjøre det som alle verdens folk har måttet gjøre til alle tider: sette selvpoppoldelsesdriften i høysetet.

Det dreier seg nu kort og godt om hvem som skal overleve i en overmoden verden som Vårherre har vendt ryggen — forøvrig med god grunn. En slik tid krever noe annet enn massehysteri og jakt på de få som har rystet av seg massetoskeskapen og har fått øynene oppladt for katastrofen som truer.

at man fortsatt ikke våger å offentliggjøre den militære undersøkelseskommisjons beretning?

Gjør i det hele tatt våre historikere, hvis oppgave og plikt det er å finne frem til sannheten, noe for å tvinge fram dokumentene?

Hvor lenge skal de f. eks. sitte på de par tusen mikrofilmer m. v. som Skodvin for et års tid siden fikk med seg fra Washington, av tyske dokumenter vedrørende Norge og tatt av amerikanerne i de tyske arkiver. Har de undersøkt hvem det er som har ødelagt, fjernet eller makulert den umåtelige samling av arkivmateriale fra NIO — Administrasjonsrådets Nemnd for industri og omsetning — som advokat Arne Sunde var sjef for, og som Bache-Wiig husker så lite fra? Fra sommeren 1940, da alle landets hjul velsignet av jøssingene ble satt til å svive for tyskerne, og båt etter båt med ferrosilium og andre for krigsproduksjonen uunnværlige produkter gikk fra Administrasjonsrådets, Paal Bergs, Eivind Berggravs og Gunnar Jahns Norge til Tyskland? Og av ganske annen krigsviktig betydning enn de nålestikk Gjemmefronten senere stod for.

Hatledal fikk ikke lov til å mobilisere. Det skulle ikke skytes på englenderne — minene skulle ikke legges ut, så the NAVY skulle kunne komme uhindret inn til Norges havner, hvor de britiske ofiserer hadde forberedt det hele i uke- og månedsvis — slik som bl. a. en englander ifjor beskrev det, med navnsnevne på de britiske offiserer, i «Stavanger Aftenblad», til salig ihukommelse.

Sannheten er på marsj, men vi venter at de norske historikerne nå setter marsjtakten opp — hvis ikke blir de distansert av sannheten selv. Og av allierte utlendinger slik som englenderen Ralph Hewins, som har skapt mer nervøsitet og sinne — hos hemmelighetsapostlene enn til og med londonerstatsråd Paul Hartmann, som i «Bak Fronten» så brutalt lot rullgardinen gå opp for Dvergenes paradisi — som Sigurd Hoel kalde emigrantens London. Eller Carl Joachim Hambro, som i sine siste «Dagboksblade» forteller litt av sannheten om heltene ute og heime — Paal Berg, den geskjeftige Berggrav, Trygve Lie, Oscar Torp og Einar Gerhardsen, samt «politifullmektig» Jens Chr. Hauge, vår politiske sykkelrytter.

Eirik Sande

Krigføeringsproblemet 1940—1945

En redegjørelse bygget på kjensgjerninger og solide kilder av avdøde major og byråsjef i Forsvarsdepartementet Finn Kjelstrup

6.

C. Regjeringens eget forhold.

1. Ingen militær styrke ble beordret å være med til England (iflg. Ljungbergs prov i Skancke-saken), skjønt transportmidler var disponible (iflg. erklæring av Conrad Rye-Holmboes D/S.eksp., Tromsø 5. okt. 1946), og engelsk tilbud forelå om å ta med inntil 3000 militære og civile. Dette tilbud ble drøftet i regjeringen. (U. K. II, s. 55).

Ifølge U. K. (II s. 61) tok regjeringen det standpunkt at hærens officerer skulle stilles fritt om de ville følge med eller ikke, — et standpunkt som var uforenlig med hensikt om fortsatt krig.

Regjeringen tilkjennega i den forbindelse at den var på det rene med at den ikke kunne kreve at officerene skulle følge dens anvisninger. En interessant opplysning, når hensees til regjeringens senere anordninger vedrørende forhold i det okuperte område.

2. Hjemsendelsen av norske officerer og soldater internt i Sverige (ca. 4200) og Finland (ca. 300). Regjeringens svar på forespørsel fra ledelsen for de norske styrker i Sverige var: «Hvis de internerte soldater får anledning til å reise tilbake til Norge, bør de nytte dette høve.» Jfr. U. K. II, s. 59, telegram av 3. juli 1940 fra den norske legasjon i London til legasjonen i Stockholm, samt gen. Fleischers «Etterlatte papirer» s. 89: «Regjeringen traff bestemmelse om at hele styrken skulle demobiliseres og sendes tilbake til Norge»¹⁾ Ved innreisen til Norge ble de frigitte internerte avkrevet lojalitetserklæring av tyskerne (U. K. II, s. 60—61). Befalet ble herved æresforpliktet til passivitet.

¹⁾ Ob.ltn. Ole Reistad har om dette forhold skrevet: «Det var den gang tydelig at man prøvde å overtale og på forskjellige måter presse personellet til i størst mulig utstrekning å se å komme seg tilbake til Norge snarest mulig.»

I «Vår Tid» for desember 1945, s. 41, skrev major Hans Asnes: «Regjeringen ønsket ikke å bygge opp noen hær i Storbritannia. Derfor fikk også selv fastlønnte officerer av hæren, som befant seg i Sverige beskjed om at de kunne

gjøre som de ville, forbli i Sverige eller reise hjem til Norge».

Ifølge Haagkonvensjonen (V, art. 11) skal internering i henhold til Landkriksreglementet opprettholdes til krigens slutt. Den 12. juli ble det fra Stockholm meddelt at interneringen var hevet (U. K. II, s. 60). Den siste transport

fant sted 24. juli. Ifølge svensk hvitbok, s. 38, fant hjemsendelsen sted etter «nogrann provning». De svenske statsmyndigheter anså følgende krigen for å være avsluttet for Norges vedkommende, jfr. Per Albin Hanson: «Svensk Hållning och Handling», s. 97—98, og den svenske hvitbok: «Transiteringsfrågan», s. 179: «Viktigast ur vårt synspunkt är at striderna mellan Tyskland och Norge upphört».

Den «nogrann provning» omfattet bl. a. spørsmålet om den norske regjerings samtykke²⁾.

²⁾ Londonregjeringens protokoller for juni—august 1940 bør fremlegges, hvis de er oppbevart.

Hvis krigstilstanden de facto hadde vedvart, ville det vært en selvfølgelig oppgave for regjeringen å søke bevart den norske troppestyrke³⁾ i Nord-Norge og mest mulig av dens krigsmateriell. Godtas påstanden om fortsatt (Forts. side 7)

Det offisielle tyske syn på Norges utreden av krigen etter kapitulasjonen 10. juni 1940 fremgår klart — foruten av general Falkenhorsts vitneprov nevnt av forfatteren i en tidligere artikkel — av en offisiell tysk bok som ble utgitt like etter avslutningen av det norske felttoget og utdelt til deltagerne og andre. Heftet heter «Für Hitler bis Narvik» og er utgitt av Professor Heirich Hoffmann, Reichsbildberichterstatter der NSDAP. Innledningen er skrevet av generaloberst von Falkenhorst. Falkenhorst skriver om fotografenes viktige oppgave å «fastholde felttoget for etterverdenen i sine enkelte faser fra landingen til motstanderens kapitulasjon.» I boken gjengis også den avsluttende beretning fra Oberkommando der Wehrmacht av 13. juni 1940. I denne heter det om avslutningen av krigen med Norge: «Tillands ble Narvik og Elvegårdsmoen påny besatt og 10. juni ble kapitulasjonsavtalen mellom den tyske overkommando og den norske overkommando (altså ikke som hevdet 6. divisjonskommando) undertegnet. Samtlige enn eksisterende norske stridskrifter nedlegger våpnene. Felttoget i Norge er dermed slutt.» Ovenstående bilde med underskriften «Norwegen kapituliert» er hentet fra boken og forteller også om det tyske syn.

MED EN SOVJETSOLDAT I VERDENSKRIGEN

For FOLK OG LAND av armenieren Jerwand Dshanian.

Krigen som rullet over Kertsjhalvøya drev også de sivile på flukt.

Byen Kertsj kalles gjerne byen med de hvite blomster. Det var ikke alene det at det i byens omegn på alle kanter såes et veld av fine, hvite blomster, men selv inne i byen så man overalt hvite blomster. En skulle nesten tro at byens befolkning fullstendig hadde glemt at det var krig. I vinduer og på altaner flommet det av hvite blomster.

Og i denne merkelige by hadde det for ikke så lenge siden funnet sted en redsom blodsutgydelse, men nu var krigens redsler stilnet av. Hvorsomhelst vi marsjerte gjennom byens gater, kastet kvinnene hvite blomster ned til oss fra vinduer og altaner, eller like fra gaten. Flere av dem fulgte oss under marsjen uten hensyn til den stekende sommervarmen som i solsteken måtte være en plage for dem. Man kunne være fristet til å tro at de var forelsket i oss stakkars krigsfanger.

Plutselig stanset tyskerne oss foran en bygning, som syntes å være en tidligere skolebygning. Folk kom løpende fra alle kanter og både kvinner og barn fant seg en plass i forreste rekke på den motsatte side av bygningen så det så formelig ut som om fortøuet var oppfylt av sivile. Alle glodde på oss av ren nyssgjerrighet som om de aldri hadde sett krigsfanger før. Enkelte forsøkte å skubbe seg frem til oss for å gi oss matpakker og hvite blomsterbuketter, men de ble hensynsløst jaget vekk av de tyske vakter.

Grunnen hertil var sannsynligvis frykt for at fangene skulle få stukket til seg våpen som kunne gi anledning til anstiftelse av uroligheter i leiren. De hadde på en måte grunn til forsiktighet også.

Krigen pågikk med Sovjet og det var forklarlig at de ikke hadde noen tillit til sivilbefolkningen.

Med ett ble det helt stille i gaten. Porten til bygningen gikk opp og vi fikk ordre om å marsjere inn på skolens gårds plass. De sivile ansikter ble med ett triste som om de allerede visste at vi skulle inn i en fangeleir, strengt isolert fra den sivile befolkning. Den stumme kolonne av krigsfanger gikk like tause inn på plassen hvor vi igjen ble stoppet mens den store porten ble slått igen etter oss.

En tysk offiser holdt en tale mens en tolk oversatte talen. «Det var på det strengeste forbudt,» sa han, «å ha noensomhelst kontakt med den sivile befolkning». Han føyet også til at ethvert fluktforsøk ville bli straffet med døden. Videre fikk vi vite at bare syke og sårede kunne få anledning til å innrette seg inne i skolebygningen, mens de friske kunne blande seg med de øvrige krigsfanger og oppholde seg på skolens gårds plass inntil videre.

Det var hundreder av krigsfanger som hadde innrettet seg under noen trær og da det var forholdsvis mange frukttrær så fikk vi trehundre nyankomne også plass under noen trær, skjønt rett som det var måtte vi finne oss i å sove under åpen himmel. Men etterhvert kom det stadig nye fanger inn i leiren, og det ble snart så folksomt inne på den veldige plassen at det ble ytterst vanskelig å finne seg en soveplass. Alle disse frukttrærne sto der blottet for frukt. De tidligere ankomne krigsfanger hadde forsynt seg av trærnes frukter og der fantes da vi kom ingenting tilbake. (Forts. side 8)

En tysker mister tålmodigheten over hykleriet

ÅPENT BREV FRA GREV PLETTENBERG TIL KARDINAL DÖPFNER

(Forts. fra forrige nr.)

Det kommer nok en overdrivelse til som belaster det tyske folks navn uhyrlig og falskt: Det har i årevis vært snakket om 6 millioner jøder som vi tyskere skal ha ombrakt! Israel har krevet erstatning for det av Bundesregjeringen og allerede mottatt i vareverdier (omfangsrrike våpenleveranser og lignende) tilsammen 40 milliarder og mottar dertil utviklingshjelp! Samtidig beløp 31. mars i år Bundesrepublikkens gjeld seg til 35 milliarder DM og forbundslandenes og kommunenes mange ganger det!

Og hvem, Deres eminense, betaler erstatning til Tyskland?! Bortsett fra at det er en smaksak om man skal ta seg betalt for sine døde, så er tallet 6 millioner galt! Det internasjonale Røde Kors i Genf, som her er rette vedkommende, har slått fast at tallet ikke lar seg nøyaktig fastsette. Det dreier seg imidlertid om ca. 300 000—600 000. Naturligvis et forferdelig tall! Men langt fra 6 millioner! Hvilken uhyre sum ville det ikke bli som Tyskland, hvis det var vanlig å ta seg betalt for sine døde, måtte kreve av sine motstandere, fremforalt av dem som erklærte det krig!? For de milliontap som det måtte lide i to verdenskriger, som Churchill og i siste krig også Roosevelt og bolsjevikken Stalin førte mot Tyskland! (Russland er ikke urettmessig blitt «overfalt» av Tyskland. Den veldige russiske oppmarsj var allerede i full gang da de tyske divisjoner støtte frem! Vi var bare raskere.) Men det verste er at til og med Den hellige far under bedømmelsen av Tyskland, også Hitler-Tyskland, blir ført bak lyset av den falske oppgave på 6

Jødisk hetsbok mot Tyskland før verdenskrigen. «Tyskland må gå under», lyder titlen.

millioner jøder! Det førte endog til falsk offisiell belastning av Tyskland av de høyeste kirkelige myndigheter, idet Hans eminense, kardinal Tisserant i den såkalte «martyrenes kjeller» i Jerusalem tente 6 lys til ære for de oss falskelig belastede 6 millioner jøder! Da jeg deretter oppgav ham det riktige tall fra Røde Kors i Genf, var det ham åpenbart pinlig, men han avsto å innlate seg i noen diskusjon med meg og mente bare at dermed var alle jøder ment som omkom i annen verdenskrig! Det var blitt tilintetgjort mange også i Frankrike og Russland. Da jeg spurte hvorfor så akkurat jødene ble æret fra høyeste kirkelige hold og ikke også de 20 millioner tyske eller folk tilhørende andre nasjoner, svarte han meg ikke.

Den oppfatning at NS-prosessene ville ha en «lutrende virkning», er en fullstendig feilspekulasjon! De beviser at de mange belastede, der som bekjent for størstepartens vedkommende handlet

etter ordre, nu må sone for noe de allerede har angret i årevis. Og denne domfellelse har funnet sted på basis av en særlov, som ene og alene ble laget for dem, skjønt den oppriktige og modige justisminister Bucher av den grunn søkte avskjed. Og alt sammen mens de alminnelige yrkesforbrytere, som befolker Bundesrepublikken i tusenvis og allerede fører et sant skrekke regime, blir tildelt den aller mildeste behandling!

Man har senere bebreidet NS-regimet og seierherretribunalet i Nürnberg at de utstedte særlover.

Hvor blir det av rettsstaten? Man spør seg uvilkarlig om man etter tyve til femogtyve års forløp overhodet fremdeles kan få et klart rettslig bilde av hendelsene dengang? Man spør seg videre om de herrer parlamentarikere, som etter utenlandsk påtrykk — mot det egne folks vilje — så enstemmig gikk inn for forlengelse av foreldelsesfristen, om disse herrer hvis de var i deres sted som de hittil dømte eller de som skal dømmes, fremfor alt de yngre av dem, om de vel ville ha gjort seg til martyrer ved å nekte å utføre de tilsvarende ordrer!? Nektelse av å utføre ordre ble dengang straffet med døden eller langvarige tukthusstraffer!

Eminense! Den høyverdige kardinal Firings har med stor rett i sin tid kalt «denazifisering» for Tysklands inkvisisjon og sagt at den var en skamfleck for den tyske historie, fordi mennesker nemlig ble stillet for en særrett på grunn av deres politiske overbevisning!

Det gjorde ikke engang nasjonalsosialistene da de kom til makten, Deres eminense! Tvertimot, de tok allerede på forhånd opp de tidligere motstandere i partiet, hvorved de riktignok for en stor del oppløste det gode som til å begynne med lå i det!

Det som idag skjer med den lovstridige forlengelse av foreldelsesfristen, er allerede den annen inkvisisjon i Tyskland! Og det innenfor et angivelig kristelig regjeringssystem! Og ikke en eneste biskop hever sin røst mot det offentlig! Ikke en eneste biskop finner det påkrevet å vise den guddommelige Frelserens tilgivende kjærlighet overfor disse stakars forfulgte eller dømte

OLAF HOLM:

Rettsstater og rettslige uland

«Jeg hadde forstått at en ny idé eller bare et uvanlig synspunkt utelukkende kan formidles gjennom kjensgjerninger. Kjensgjerninger blir liggende og lar seg i det lange løp ikke feie under sofaen.»

(Carl Gustav Jung i MITT LIV)

I.

La os da se på en del **kjensgjerninger**.

For en del år siden ble en mann i England dømt til døden og hengt for et mord som han angivelig skulle ha begått. Senere kom sannheten for dagen. Ny rett ble ufortøvet satt til den hengtes frifinnelse.

En rettsstat.

II.

I USA ble en mann dømt til døden for et mord på grunnlag av sin **utenrettslige** tilståelse overfor politiet under etterforskningen. Tilståelsen fragikk han i retten, men ble likevel dømt på grunnlag av den.

I USA gjelder som i andre rettsstater **bevisumiddelbarhet**, d.v.s. at vitner skal fremstilles i retten og der overfor denne avgi sitt vitneprov for at det skal kunne legges til grunn for dommen. Denne regel gjelder også i Norge, **men for tiden kun på papiret**. Man er endog gått så langt som til å kreve at anklagede **selv skal bevise sin uskyld!**

Den foran nevnte dømte appellerte dommen til USA's høyesterett, som forkastet den, fordi den var avsagt på utenrettslig grunnlag.

Dødsdommen over Ruby (Kennedymorderen Lee Oswalds morder) ble nylig opphevet av samme grunn.

Også en rettsstat.

III.

Alle mennesker i dette land (som er kommet litt opp i årene) kjenner til Hetlesaken, hvor far og sønn ble dømt for et mord som de ikke hadde begått.

Under okkupasjonstiden ble Hetlesaken gjenopptatt og de to dømte frikjent.

Norge var dengang en rettsstat.

IV.

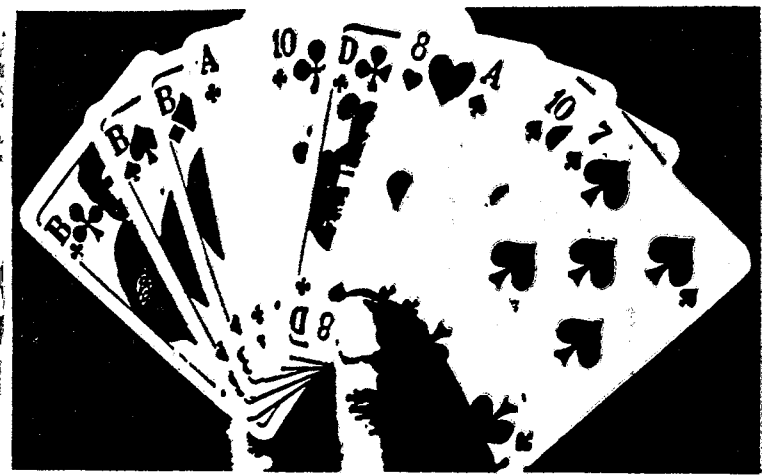
At Norge etter 1945 ikke har holdt mål som rettsstat, men i rettslig henseende er et uland erkjennes etterhånden langt utenfor kretsen av Nasjonal Samlings medlemmer og også utenlands. Fra første hold er kritikken forsøkt «feiet under sofaen». Kritikkk fra utlandet er blitt møtt med et voldsomt angstbiteri. Det er endog skjedd innenfor Stortingets fire vegger. Det bidrar ikke til å høyne respekten.

Skulle man ha interesse av gjennom eksempler å trenge nærmere inn i forholdet

(Forts. side 7)

Jødiske demonstrasjoner mot Tyskland før verdenskrigen.

I en rettsstat fusker en ikke i kortene — —

(Forts. side 7)

Hambro og heltesagaen - -

(Forts. fra side 1.)

den. Tok opp igjen spørsmålet om å forlange fremlagt kgl. proposisjon om valgene og om **dødsstraffen**. Alle var enige, og mente at Stortinget i tilfelle måtte forlange dem oversendt. — Under behandlingen av fremgangsmåten ved oppnevning av granskingskomité forteller Hambro at Moseid bad ham overveie den tanke at rikets lagdommere (han mener vel lagmenn?), som de nesthøyeste representanter for rettferdigheten, kunne utpeke granskingskomitéen. Jeg lovet det og drøftet spørsmålet med statsråd **Wold** (den nuværende høyesterettsjustitiarius og hr.dommer fra 1945. Det er habilitet som har vasket sig). Wold uttalte — skriver Hambro — at lagdommerne sto så slett at det var helt utelukket at de kunne utpeke noen komité. De hadde sittet og dømt med ulovlige lagretter og ulovlige meddomsmenn og ville nok komme under granskning selv, sier denne den frekkeste og formentlig mest ugilde dommer som vel noensinne har beklædt et norsk dommersete? til Hambro på side 23.

I ettermiddag (altså fremdeles «Dagboksblade» for 8. juni) var det stor mottagelse på Grand — med Kronprinsen, Nygaardsvold og T. Lie som vertskap. Jeg snakket med en mengde mennesker. Nevnte for riksadvokat **Arntzen** det spørsmål Moseid hadde bragt opp, og han bekreftet hva Wold hadde sagt. (Note: Arntzen gjør oppmerksom på at jeg må ha misforstått ham på dette punkt. Han var uenig med Wold). Jeg drøftet med ham og Solem spørsmålet om å bringe **dødsstraffanordningen** inn for Stortinget og fremholdt meget sterkt at dommerne og påtalemyndighetene ville stå langt bedre når man gikk frem etter en lov enn når man gikk frem etter en provisorisk anordning som kanskje ville bli forkastet av neste storting.

(Les så disse Hambros fantastiske bemerkninger to ganger): **Fikk man loven opp nu, ville den bli vedtatt mot 5—6 stemmer. Kom den opp neste år, risikerte man at dødsstraffen ble forkastet eller vedtatt med et meget knepent flertall. De var begge enige, og jeg fikk deres samtykke til å meddele statsråd Wold dette.**

Gikk siden over til Nationalteateret til festforestillingen. Jeg satt i første rad midt mellom statsministeren og Paal Berg. Jeg avtalte med Berg at vi skulle møtes i kirken søndag og så vandre opp

på mitt kontor, hvor vi kunne snakke uforstyrret. Forresten fikk jeg snakke med en rekke av Høyesteretts medlemmer og andre. — Jeg vandret alene hjem, og jeg nyter de lyse netter som bare den kan gjøre det som har levet fem år i landflyktighet. Duften av birketrærne etter regn er balsam for ens hjerte.

9. juni.

— Konfererte også inngående med **Wold** om **dødsstraffanordningen** og om loven om første stortingsvalg. Jeg fremholdt bestemt at begge disse saker måtte inn for Stortinget, og han var enig.

10. juni.

— Dernest drøftet vi spørsmålet om den provisoriske anordning om **dødsstraff** for landssvik. (Paal) **Berg** var enig i at det beste ville være at Regjeringen la den frem som proposisjon. Å drøfte i Stortinget for åpne dører **hvorvidt** den **burde** fremsettes som proposisjon, ville være å svekke påtalemyndighet og skape usikkerhet i rettergangen. Han skulle prøve å få **Wold** i tale og nevne denne sin oppfatning. Vi streiftet også granskingskomité og Høyesteretts eventuelle inhabilitet. (Atter en ledende dommer hvis geskjeftighet før «retts»-oppgjøret gjør ham invalid i dette. —)

Nu kommer en av Hambros mange avdukinger av Berg, idet han skriver på side 27: Berg mente det var liten grunn til å tenke seg en riksrrett. Han trodde ikke det ville være stemning for det på noe hold og heller ikke noe behov. Jeg bemerket at jeg var tilbøyelig til å være enig i det uten å ville ta noe sterkt standpunkt. Spørsmålet kunne komme opp for enkeltes vedkommende. Men det var et annet riksrretts-spørsmål som opptok mine tanker noe. Det var en riksrrett over de tre stortingsmenn som var skyldige i landssvik. Det var en så alvorlig sak at skulle ansvarlighetsloven overhodet ha noen eksistensberettigelse, måtte den komme til anvendelse her. Det var for Berg en ny tanke, men som han sa, den hadde ingen forbindelse med granskning av Regjeringens forhold.

Under vår samtale kom Berg til at han syntes at Stortinget ikke mer skulle bruke den flaggstang som naziflagget hadde vauet fra. Jeg sa meg enig. Jeg skal ta det opp i presidentskapet og få den gamle flaggstang brent. — (Den ble brent).

11. juni.

Hadde i formiddag presidentskapsmøte. Vi besluttet å foreslå for Stortinget å kreve forelagt som proposisjon valglovene og **Dødsstraffanordningen** og drøftet forøvrig dagens forskjellige oppgaver. — Hambro spiser så Lunsj med Harry Fett på Telle. Sitat: Han snakket morsomt om **Dagbladet**, og det han kalte «boulevardradismen i Oslo». Fett snakket meget åpent om sitt syn på Hjemmefrontens ledelse. **Berg** hadde vært i dekning hos ham ute på Høyenhall, så han hadde vært daglig sammen med ham i flere uker. Hele Hjemmefrontens ledelse omtalte han med mild ironi — og alle deres taler. «De representerer banalitetens høysommer i norsk liv.»

15. juni.

— Jeg fikk også berørt med ham (Moseid) spørsmålet om riksrrett mot Hundseid . . . Hadde gruppemøte hvor vi drøftet vår stilling til regjeringdannelsen. Man var enstemmig om at vi ikke burde medvirke hvis Lie og Torp skulle med i Regjeringen som ryktet vet å fortelle. Enhver tanke på granskning vil bli illusorisk hvis de to blir med.

17. juni.

Begynte dagen med en samtale med statsråd Wold. . . . Han lovet å fremme **Dødsstraff**proposisjonen og få Nygaardsvold til å holde statsråd for å få den fremsatt. Han syntes takknemlig for mitt forslag om å behandle hele saken hemmelig inn til den var sluttbehandlet.

18. juni.

Hambro forteller først om justitiarius Bergs beslutning om ikke å ville danne regjering. Sitat: Vi fikk så et glimt av hva som egentlig lå bak. Det var dokument nr. 1 fra Stortingets hjemnevende presidentskap og den rolle Berg spilte i dette dokument. Det gikk åpenbart sterkere inn på ham enn angrepene i **Friheten** for hans tale til Quisling i april 1940. Berg forsøkte å bestride riktigheten av det som var anført, at han, da Magnus Nilssen den 16. (17.?) juni nærmest vegret sig ved å forhandle med tyskerne, skulle ha sagt: «**Jeg vil som nordmann henstille så alvorlig jeg kan at presidentskapet ikke viker unna.**» Han ble skarpt vist tilbake av Valen, men var sterkt irritert. Berg sa dermed farvel, og vi så på hverandre — og skiltes.

— og vi gikk over til å diskutere **dødsstraffen** som Kiær, Carl R. Olsen og Skeibrok var imot uten å ville ta et endelig standpunkt.

(«Kiær» som Hambro skriver, er den fremragende kommuneadministrator, rådmann Andreas Kjær, stortingsmann for Høyre fra Kristiansand 1931—33 og 1937—45.)

I en fotnote til de ovenfor gjengitte Bemerkninger om Paal Berg, skriver Hambro: Ved Administrasjonsrådets oppnevning takket Paal Berg Quisling med følgende ord: «**Ved å tre tilbake har han på nytt vist sin ansvarfølelse og sitt fedrelandssinn. Jeg takker derfor herr Quisling for hans erklæring ved hvilken den av Høyesterett etablerte ordning er blitt gjort mulig.**»

Man kan naturligvis tvistes om hvor stor realitet der lå i disse ikke særlige velvalgte ord. En mann tiller dem betydning. Det var herr Quisling. Hans oppnevnte advokat Henrik Bergh fortalte meg at Quisling ønsket at hans forsvar skulle bygges på denne erklæring. Såvidt herr Hambro. Vi finner det imidlertid eiendommelig at han ikke siterer **hele** Bergs — Quislings senere dødsdommers — erklæring for folket i NRK 15. april 1940:

«**Etter at regjeringen Nygaardsvold hadde forlatt Oslo, var der i landets hovedstad ikke lenger noen representant for den utøvende makt. I denne for land og folk sjebnesvangre tid har hr. Quisling stilt seg til disposisjon i den hensikt å bidra sitt til å unngå blodutgydelse i de okkuperte distrikter og til at ro og orden skulle opprettholdes.**» — (Quislingsaken s. 309).

*

Vi slutter behandlingen av disse eiendommelige symptomene på blodtørst hos en fremtredende konservativ politiker og hjemkommen emigrant med nedenstående åndelige halshugning av regjeringen Gerhardsen I under 22. juni som dagboksbladens finale og Caruso-knall:

«Den hele eventyrlige liste er altså nu klar. De fleste av oss hadde jo tenkt at det skulle bli et overgangsministerium av kyndige folk som kunne bringe Statens administrasjon (kanskje pengerulningen? A. L.) på fote igjen. Isteden har vi fått en vennekrets av de ukyndigste personer, folk uten enhver erfaring og innsikt. For de fleste av oss er det ganske ufattelig at disse menn har turdet påta seg et ansvar som ligger så langt over deres kompetanse.»

—o—

*No velja du skal,
val er deg bodi,
sverdsvingar rappe:
seia hell teia,
du sjølv deg råde,
men lagnaden likevel styrer.*

(Sigerdrivemål)

Hess - -

(Forts. fra side 1.)

dertil tysk, dertil «arisk» — «Das läst tief blicken» — for å sitere på Goethes forhatte sprog, som selv den tyske Bundesmarine ikke våger å bruke!

Fru Else Hess og Wolf Rüdiger Hess, den tidligere riksminters eneste gjenvlevende pårørende, har sendt ut etterfølgende erklæring til offentligheten med spesiell adresse til pave Paul VI i Roma, Verdenskirkerådet i Genf, menneskerettighetskommissjonen i Strassburg, såvelsom statsoverhodene til de fire Spandaumakter: «Efter mange ukers håp for første gang om muligheten for løslatelse av Rudolf Hess, vår ektefelle og far, er det idag, 1. oktober til vår største bestyrtelse blitt visshet at han nu som enefange fortsatt skal holdes i alliert forvaring. Vi er overbevist om at denne grusomme situasjon, som mangler sidestykke i moderne rettshistorie, hverken var forutsatt eller villet av den daværende Nürnbergdomstol.

Tribunalet **frikjente** i sin dom av 1. oktober 1964 Rudolf Hess for anklagen om å ha begått krigsforbrytelser eller forbrytelser mot menneskeligheten. Dommen ble utelukkende begrunnet med den historisk-politiske bebreidelse å ha medvirket til forberedelsen og gjennomføringen av en angrepskrig.

Rudolf Hess tok under rettsforhandlingen ikke stilling til det, men vi hans pårørende forbeholder oss retten til noen argumenter.

Selv den som anerkjenner dommen, vil likevel vite å verdsette den omstendighet at Rudolf Hess gjennom sin personlige innsats i Englandsflyvningen natten mellom 10. og 11. mai 1941 håpet på å få en slutt på krigshendelsene. Siden dengang — altså i mere enn et kvart århundre — befinner han seg i fengsel: Nürnberggretten ville ikke idømme ham høyeste straff og dømte ham derfor ikke til døden. Men i alle siviliserte stater blir en dom på «livsvarig» behandlet som sonet etter 25 års forløp. Også løslatelsespraksisen hittil i Spandau har tatt hensyn til humanitære synspunkter. Både storadmiral Raeder og Reichswirtschaftsminister Funk — begge som Rudolf Hess idømt livsvarig fengsel — ble allerede i året 1955, henholdsvis 1957, gitt tilbake til sine familier og fikk lov til å tilbringe sine siste leveår fredelig. Den tidligere Reichsausminister von Neurath, i Nürnberg dømt til 15 års fengsel, ble likeledes løslatt før tiden i 1954.

Tysker mister - -

(Forts. fra side 5.)

syndere! Hvor langt er det dog kommet med vår kristendom! Fremdeles kan tilsynelatende bare dømmes selvrettferdig! Ingensteds finnes lenger forbarmende, tilgivende kjærlighet! Eller gjør det?

Fordi det stadig med urette blir hevdet at de grusomheter som ble begått mot oss bare er resultatet av våre ugjerninger, og at vi har planlagt og begynt krigen, må det henvises til følgende:

1. Den 24/3 1933 (altså ganske kort etter Hitlers maktovertagelse!) offentliggjorde DAILY EXPRESS, hvis millionopplag er kjent, følgende linjer:

«Det israelske folk i hele verden erklærer Tyskland økonomisk og finansiell krig. Oppførelsen av hakkekorset som symbol for det nye Tyskland har vekket Judas gamle stridsymbol til nytt liv. 14 millioner jøder står sammen som én mann om å erklære Tyskland krig.

Den jødiske grossist vil forlate sitt hus, bankieren sin børs, kjøpmannen sin forretning og tiggeren sin elendige hytte for å slutte seg sammen i en hellig krig mot Hitlers folk!»

Således befant verdensjødedommen seg i henhold til sin egen krigserklæring ennå før den offisielle begynnelse av annen verdenskrig i krig med Tyskland, og det før det ble krummet et hår på hodet til en jøde i Tyskland!

Allerede lenge før krigen, skriver Churchill, den angivelig «store europeer» — slik han også så gjerne blir kalt i Tyskland — i sine memoarer at det for tilfelle av en ny krig med Tyskland ble foreslått bombekrig mot tyske byer i den hensikt å «demoralisere», da sulteblokkaden i første verdenskrig (også en oppfinnelse av den «store europeer»!) ikke hadde vært virksom nok! (Allerede dengang falt 4 millioner tyske sivilister, hvorav 800 tusen spebarn som offer for

Det som imidlertid nu skal begynne i absolutt ensomhet i Spandau er etter vår oppfatning en tilleggs skjerpelse av dommen og en kanskje enda skrekkeligere avlivelsesprosess enn de i Nürnberg gjennomførte dødsdommer — utøvet mot en som er over sytti år!

Vi appellerer til alle menneskelig tenkende å ta til orde mot dette martyrium før det er fullbyrdet.»

denne forholdsregel.) Denne Churchills planlegging for annen verdenskrig blir bekræftet av engelskmannen I. M. Spaight i en bok «Bombing vindicated» 1944. Han sier at England allerede i 1936 (!) innrettet oppbyggingen av luftvåpnet på bombardering av sivilbefolkningen! Det er planlagt folke mord! Planlagt allerede tre år før det foregikk.

Og ennå noe, Deres eminense! Til de forferdeligste forbrytelser mot menneskeligheten i vår tid hører den kjensgjerning at fremdeles er de tre av seiermaktene dømte og i vårt land bevoledte ministre Rudolf Hess, Albrecht Speer og Baldur von Schirach i fengslet i Spandau! De har påviselig intet forbrutt. De tilhørte førerskiktet i Riket, det er hele deres forbrytelse! Særlig himmelropende og opprørende og en utsøkt hån mot all rettsfølelse i hele verden er «domfellelsen» av Rudolf Hess med den begrunnelse at han var mot freden! Dette anstendige menneske, der som enhver borger som dengang bodde i Tyskland vet, bare foretok sin dumdristige flyvning til England og herunder satte livet på spill for å gjøre et siste forsøk på å omgjøre Churchills onde vilje til krig, for i siste øyeblikk å redde freden etter at det var mislykket for en Göring trass i formidling av en svenske!

Og nu, Deres eminense, har det gått så langt at Baldur von Schirach blir blind! Likeoverfor tragedien til disse engang førende menn — de var jo dog riksmistre — hvilken kulturstat sperrer da også inne sine tidligere fienders riksmistre på livstid eller i det hele tatt? — burde det dog fra kirkens side, når staten nu ikke våger det, gjøres et nytt forsøk på å utvirke en løslatelse i kristendommens navn! Eller har disse mennesker ingen rett til familie og familiene ingen rett til fedre og ekte-menn?!

Det var tidligere fremdeles en av de vakreste kristelige gjerninger å befri fanger!

En frukt av konsilet består i at de høyverdige biskoper skal innrømmes større makt. Dessuten ber kirken alltid prestene om å vise forståelse for menneskene! Den ber om at de i rikt monn må utøve sine farsplikter!

Mine innstendige bønner går bare så langt at Deres eminense må gjøre Deres store innflytelse gjeldende slik at det blir slutt på den ensidige fordømmelse av vårt folk og dets fortid! At det må bli

Rettsstat og - -

(Forts. fra side 5.)

rettsstat — rettslig uland, så er det stoff mere enn nok i det offisielle referat av straffesaken mot Vidkun Quisling. Den er som kjent ført for en særdomstol, opprettet med det formål å gå Moskva tilhånne. Det er muligens — i noen grad — skjedd ubevisst. Det gjør ikke saken bedre, så meget mere som det ikke er særlige tegn til revisjon, ikke engang fra det såkalte borgerlige hold. Man holder seg til der til den karakteristikken av den utrenskning som kalles rettsoppjøret: «Ulovlig men nødvendig.» Typisk for et uland. Eller hva?

V.

Dette var strafferett. La oss også ta med kjennsgjerninger fra det sivilrettslige område.

Da behovsprøve for oppnåelse av alderstrygd for en del år siden ble opphevet, ble statens pensjonister holdt utenfor. Uaktet de gjennom skattesedlen hadde betalt avgiften på like linje med landets øvrige borgere fikk de bare halv alderstrygd. I forståelse av at dette er urett (ulandsjus) forsøkte man å «feie den under sofaen» ved fiksfakserier med pensjonen, som ble redusert med halvparten av trygden — og vel så det for enkeltpersoners vedkommende.

Statspensjonistene svevet åpenbart på det tidspunkt ennå i den villfarelse at de levde i en rettsstat (de gjør det neppe fremdeles) og anla i sin naivitet sak for å få sin rett etter ansettelsesvilkår. De tapte saken naturligvis. Iflg. opplysninger i pressen fordi kravet ikke var basert på skreven lov. Da hadde de ingen rett.

Nu vet selv en immaturuskandidat til juridikum at HR's oppgave er å fastslå hva som er gjeldende rett uansett om den er codifisert, dvs. skreven lov eller ikke.

opnådd at det snart må bli satt en strek over temaet «krigsforbrytelser» eller «NS-forbrytelser» gjennom et amnesti slik det forlengst er gjort i de andre stater! Gjør det, Deres eminense, som en høytstående prest som har makt til det i kraft av sin stilling!

Dessuten ber jeg Deres eminense etter tyve års forløp å oppta vårt folks millioner martyrer i de offentlige bønner og minnefeiringer.

I håpet om at min tiltro til Deres eminense ikke må bli skuffet, ber jeg om Deres velsignelse for min familie og meg selv, og er Deres eminenses meget forbundne Bernhard Graf Plettenberg.

Krigføringsproblemet - -

(Forts. fra side 4.)

krig mellom Norge og Tyskland etter 10. juni 1940 inngår formentlig overgivelsen av denne troppstyrke, såvel som overgivelsen av den store gjenværende norske troppstyrke i Sverige under riksrettslovens § 15, hvor etter dødsstraff kan idømmes.

*) Jfr. gen. Fleichers brev av 4. juni 1940: «Resten av den norske hær bør gå over grensen til Sverige og Finland. Det finnes ingen grunn til å overgi den til fienden» (iflg. Fleischers «Etterlatte papirer» s. 60—64).

Ifølge B. Gotaas i «Fra 9. april til 7. juni 1940» s. 230, innrømmet de tyske offiserer i Narvik-avsnittet fullt ut at de ikke hadde lenge igjen. «Et par dager til, og vi hadde måttet henvende oss til dere om

Ifølge dommen er den gradvise forhøyelse av statens pensjoner overensstemmende med det alminnelige lønnsnivå i landet altså å anse som urettmessig og — med påfølgende plikt til tilbakebetaling!

Staten har stukket i egen lomme halvparten av det beløp til alderstrygd som den enkelte pensjonist i årenes løp er avkrevet over skattesedlen.

Avd. høyesterettsjustitiarius Emil Stangs spydige kommentar av affæren lød da også: Man må være jurist for ikke å forstå at det er urett.

På den annen side er utenforstående legfolks dom enstemmig, at det er urett.

VI.

Nu ser det ut til at man på juridisk hold også har fått nok av all ujussen.

I første omgang er det dommerne som får holde for. Saken er tatt opp av HR.'s justitiarius, som ikke finner at dommerne i sin alminnelighet holder mål. Om det er forholdet innen egen domstol som tynger justitiarius er ikke opplyst. De mangelfulle kvalifikasjoner skal skyldes at det er regjeringen alene som utnevner dommerne. Det er med andre ord fruktene av den knesatte politiske nepotisme ved embetsbesettelser som kommer for dagen.

VII.

Kritikken er neppe uberegtiget, selvom den selvfølgelig ikke rammer alle dommere. Det er også dem som ikke skuler til politikken har det vist seg.

Men det er på høytid tid at landet befries fra sin nedverdige rettslige ulandtilværelse.

Det er ikke gjort med brosjyrer til fordeling i utlandet. Det gjør bare vondt verre.

Olaf Holm.

overgivelse, sa de.» Tross de alliertes evakuering var de norske stridskrefter i N.-Norge Dietls gruppe langt overlegne i styrke (dvs. antall).

I likhet med de internerte troppstyrker ble også sjøfolkene på norske skip som var internert i Sverige beordret sendt hjem til Norge, til dels mot egen vilje.

D. Overkommandoens forhold ifølge oppdrag (om å innstille fientlighetene og demobilisere) ved å påta seg uten nødvendighet en rekke forpliktelser som under fortsatt statlig krigføring ville vært særdeles krigsviktig bistand til fienden, idet de betød en vesentlig styrkelse av tysk krigspotensial, jfr. kapitulasjonsavtalene. Som det vil sees av disse avtaler omfatter de bl. a. avlevering av våpen, ammunisjon, sprengstoffer, transport- og sambandsmidler m. v. i uskadd stand, jfr. Oppenheim: «Int. Law», kap. V, 5. del, § 227: «Intet forhindrer styrker som frykter for å måtte overgi seg fra å ødelegge sine forsyninger, ammunisjon, våpen og andre krigsgjenstande... selv etter at forhandlingene... er påbegynt.»

Videre overtagelse av forpliktelse til opparbeidelse av flyplasser, overdragelse av los-, sjømerke- og fyrvesenet samt værvarslingen til tysk militær disposisjon. Forbud gjennom sivile myndigheter mot forbindelse med vennligsinnert utland. Anvisning til offiserene om avgivelse av æresord med forpliktelse til ikke å kjempe mot Tyskland for krigens varighet⁴).

⁴) Offiserenes arrestasjon i 1943 ble fra tysk side ansett som hjemlet i kap.avtalen på grunn av brudd på æresord avgitt i henhold til kapitulasjonsvilkår, og således brudd av forpliktelse i henhold til Haagkonvensjon IV, L.kr.regul. art. 10.

Absolutt uforenlig med påstanden om fortsatt krig var også den foran nevnte etablering av felles norsk-tysk grensevern mot øst⁵) ved at 2 norske bataljoner og 1 batteri ble stillet under tysk ledelse (dog under norsk kommando), selv om det her kunne være særlige grunner for en overgangsordning. Men når det fra norsk side tas opp spørsmålet om å gjøre en sådan ordning permanent (jfr. side 13, anm. 1 samt side 23, litr. G), så gis det ingen annen forklaring enn at krigen Norge—Tyskland ansås for å være definitivt endt.

⁵) «Hele sommeren 1940 vaiet det norske krigsflagg side om side (Forts. side 2)

Ralph Hewins:

Quisling - Profet uten ære?

Den norske utgaven av denne meget omtalte og omskrevne bok vil foreligge i siste halvdel av oktober. Den kan bestilles straks og ordrene ekspederes i den orden de innløper når bøkene foreligger i handelen.

Prisen er ved forskuddsbetaling

kr. 20,— + kr. 1,30 i porto.

Ønskes boken tilsendt i oppkrav kommer oppkravsgebyr i tillegg.

Bestill straks **BOKEN ALLE MÅ HA!**

FOLK OG LANDS BOKTJENESTE

Postboks 3214 — Oslo 4,

Postgirokonto 1 64 50.

Med en sovjetsoldat - - -

(Forts. fra side 4)

Rundt gårdsplassen gikk det en tykk murvegg med pigg-tråd på murkanten. Og for sikkerhets skyld passet de tyske vaktpatruljer på at ingen nærmet seg muren.

Kostholdet var heller ikke rare greiene. Til frokost fikk vi trehundre gram brød pluss en halv liter kaffe. Middagen besto av en liter suppe med poteter i, men uten kjøtt, og til aftens igjen bare kaffe. Denne matrasjonen kunne ikke mette noen av sovjetsoldatene, som var vant til å sette tillivs adskillig mere mat enn hva vi ble budt i denne leiren. Her som på de foregående leirplasser gikk handlen snart livlig. Krigsfangene ga alt de eide for å få en matbit. Påny kunne man bli vitne til hvordan klokker, kniver, forlovelsesringer og lignende gikk over fra krigsfangene til de tyske voktere, som med tydelig fornøyelse leverte tilbake brød, ost, smør, hvitløk, tobakk og så videre til fangene.

Men mange av de stakkarer som ikke hadde noen av de ting som kunne gjøre byttehandel mulig, gikk nedslåtte omkring og tigget litt her og litt der i håp om at et eller annet snilt medmenneske skulle gi dem en liten bit. Men som oftest gikk de bort skuffede, for alle følte seg sultne og det de hadde oppnådd ved sin byttehandel ville ikke vare så lenge.

Dette var den første fangeleir vi kom til på den kertsjinske halvøyen, hvor ingen av oss krigsfanger arbeidet og hvor tyskerne heller ikke oppfordret oss til et eller annet arbeide. Vi bare spaserte omkring på gårdsplasseh, eller satte oss ned for å prate og prate, likegyldig om hva, og lot tiden gå som den ville. Eller også la vi oss ned på

marken, rettet blikket opp mot Krims evigblå himmel og drømte fjerne drømmer. Ikke en av oss visste hva morgendagen ville bringe oss.

Tannlege

MARTIN KJELDÅS

Hansteensgt. 2

Tlf. 44 75 54

TANNLEGE MAAMOEN

Hansteensgt. 2

Tlf. 44 43 33

DAGLIG FRISKE BLOMSTER

Blomsterforretning

SYNNØVE LIE

Kranser til alle priser

Frognerveien 30, Oslo

Tlf. 44 22 30

KRISTNE VENNER

Har du lyst til å treffe gamle venner i et åpent miljø? — *Kristne Venner* møtes den første fredag hver måned i Collettsgate 43. Etter en tale er det bevertning og anledning til selskaperlig samvær. Møtetid kl. 19.30.

Arkitekt

HUSTAD

Bærumsvn. 5 — Ø. Ullern
Telefon 55 61 29 — Oslo

Vask, maling,

tapetsering,

mønstermaling

RIMELIG

1. KLASSES FAGMANN

— Telefon 26 55 30 —

Spådommen gikk i oppfyllelse

Allerede for 23 år siden ble John Vorster spådd at han en dag skulle bli Sør-Afrikas ministerpresident. Spådommen fant sted i november 1943 i den interneringsleir hvor de nasjonalistiske og tyskvennlige boer var internert og spåmannen var en viss Tiny Rautenbach, som imidlertid avgikk ved døden før spådommen gikk i oppfyllelse. Det er ellers ikke akkurat slik som pressen fremstiller det i Norge når det gjelder Vorster og bantuene. I Johannesburg utkommer det en bantuavis «The World» og i en kommentar til valget av Vorster som ny ministerpresident heter det bl. a.: «Vi bantu aksepterer Dem som landets fører. — Våre hjerter er åpne. Vi dømmer Dem ikke på forhånd slik som andre alt har gjort det. Det er ikke vanlig blant bantuene. Vi tror at De har en stor manns ansikt, ansiktet til en mann som kan bli den største ministerpresident dette land noensinne har hatt.»

*

Dagens Tyskland

En ny nesten utrolig historie meldes det om fra det nydemokratiserte Tyskland. Vi har tidligere nevnt den såkalte «Aktion Sühnezeichen» som foretar seg de forunderligste ting for å «sone». Det siste er at en gruppe er beskjeftiget med å bygge gasskamre i de tidligere konsentrasjonsleire Auschwitz, Chelmo, Stutthof og Rogoznica. Lederen for gruppen erklærer at de tidligere gasskamre ble sprengt i luften for å utviske sporene (!) og derfor må de nu bygges opp igjen slik at besøkende kan få se dem og se hvorledes de fungerte.

«På denne måte avslører vi forbrytelsen og soner også for den.»

*

Ørefikduell i senatet

Kort etter at dronningen hadde åpnet parlamentet i Haag angrep den liberale representant Baas bondepartirepresentanten Adams på grunn av hans politiske fortid og erklærte: «Representanten sto under krigen i sin politiske overbevisning bak det nasjonalsosialistiske Tyskland og var til og med rede til å forråde vårt land og folk.» Adams tok kraftig til motmæle mot denne beskyldning, hvorefter Baas slo løs på ham. Adams besvarte slagene og begge senatorer fiket til hverandre i all offentlighet. Samtidig ble byråd Bernard de Vries, representant fra Amsterdam arrestert fordi han hadde deltatt i en demonstrasjon mot dronningen. Så nydemokratene har det morsomt iblant.

*

Speer for retten igjen?

Det beryktede Westberliner Entnazifizierungsspruchkammer, som fortsatt består trass i all utvikling, har innledet forfølgning mot Speer og erklært at Speer må regne med etter løslatelsen fra 20 års fengsel også å forsvare seg for en tysk rett! Man har allerede forlenget innledet prosessen, men den har vært stillet i bero fordi det ikke har vært mulig å tilstille Speer offentlig meddelelse i Spandaufengslet.

Når vi nevner Speer

kan det kanskje være på sin plass også å nevne Speers sønn, som ikke bare er en dyktig arkitekt, men også en modig og høyreist kar. Han vant for en tid siden en pris i Essen for utkastet til en satellitby, den såkalte «Debau-Preis» på DM 20 000. Da prisen ble utdelt takket den unge arkitekt og sa: «Jeg er

Måndsbladet

FRIHUG

Frisinna helse-, tidtrøyt- og diskusjonsblad. Siste store opplysnings-emne: *Quisling og rettsoppgjøret*. Fylgjetong: *Den spanande livssoga til Jack London, ill. og utarbeidd etter beste kjelder*. Arspris kr. 20,—. Postgiro for bladv. 80 821. Utgjevar: Erling Seim, Kinn.

overlykkelig over å kunne overraske min far med denne prisbelønning.» De 2 000 æresgjester skotte sky på hverandre, heter det i meldingen.

FOLK OG LAND

i løssalg

FOLK OG LAND kan nå kjøpes i løssalg følgende steder:

Oslo: Helge Johannesens tobakksforretning, Teatergt. 6, ELIMA, tobakksforretning, Ole Vigs gt 12, Narvesens hovedekspedisjon, Stortingsgaten, Narvesenkiosken Karl Johans gt. v/Grand, Narvesenkiosken Østbanen, Narvesenkiosken Vestbanen.

Bladets ekspedisjon:

Kierschowsgt. 5

Bergen:

Narvesenutsalget Olav Kyrres gt.

Drammen:

Narvesenkiosken på Bragernes

Fredrikstad:

Narvesenkiosken Blomstertorget

Hamar:

Narvesenutsalget Triangelgården

Kristiansand:

Kiosken Børsparken

Stavanger:

Arne Ageren Avisbyrå

Svolvær:

Bykiosken

Trondheim:

Madsens Bladforretn.,
Olav Tryggv. gt. 47

FOLK og LAND

Kierschowsgt. 5, Oslo 4
Telefon 37 76 96
Boks 3214 - Sagene

Ekspedisjonstid: Tirsdag til fredag fra kl. 10 til kl. 15. Mandag og lørdag holdes kontorene stengt.

Redaktør Melsom kan bare påregnes truffet etter forutgående avtale.

Abonnementspriser:

Kr. 40,— pr. år, kr. 20,— pr. halvår i Skandinavia
Utlandet kr. 25,— pr. halvår. I nøytralt omslag innenlands: Kr. 50,— pr. år, kr. 25,— pr. halvår.

Løssalg kr. 1,—.

Bruk postgironr: 16 450.

Utgiver A/S Folk og Land

Viking Boktrykkeri